

NEDELJA

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

KAKO KOME

NEDELJA

13 MART 2015

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave
Autor: Dušan Daković

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Svetska banka: Dali su odbrojani dani OPEC-a?.....OVDE
- Kuvajt: OPEC ni u junu neće odlučiti da smanji proizvodnju.....OVDE
- Prepolovljena količina nafte uskladištena na otvorenom moru.....OVDE
- Rusija naredne dve decenije ne menja proizvodnju nafte - Ministar.....OVDE
- Novak: Veći izvoz nafte zbog remonta ruskih rafinerija.....OVDE
- Kina popunjava strateške rezerve jeftinom naftom.....OVDE
- EU kaznio sirijskog biznismena zbog kupovine nafte od islamskih ekstremista.....OVDE
- SAD ukinule sankcije Belorusnjefu - priznanje Lukašenku, kaže Reuters.....OVDE
- „Kašagan saga“ završava sredinom 2016?.....OVDE
- Azerbejdžan će ove godine smanjiti proizvodnju nafte za 4% - krivac BP.....OVDE

GAS:

- Čelnik Snam-a: Plan podizanja skladišta gasa u EU na 140 milijardi kubika.....OVDE
- Ukrajina najavljuje poskupljenje transporta ruskog gasa za 30%.....OVDE
- Ukrajina kaže da plaća ruski gas Evropi 245 dolara.....OVDE
- Italija oživljava gradnju LNG terminala kod Trsta.....OVDE

REGION:

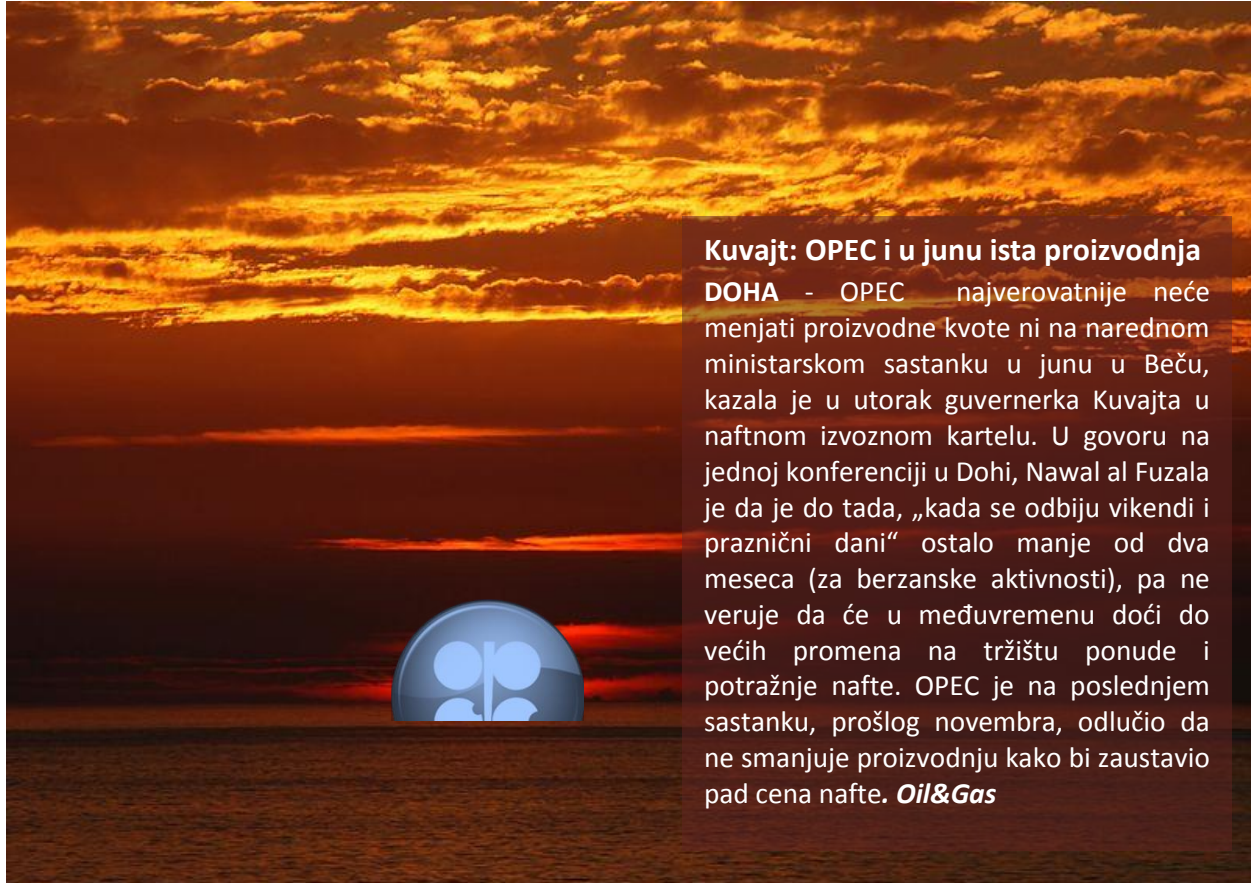
- Rusi grade gasovod kroz Makedoniju - potencijalnu vezu do Turskog toka.....OVDE
- Vrdoljak: Najpre istraživanja oko Prevlake, a onda pregovori sa Crnom Gorom.....OVDE
- Slovenija, Italija i Crna Gora odlažu Hrvatskoj istraživanja nafte u Jadranu.....OVDE
- Zarubežnjef demantuje da planira zatvaranje Brodske rafinerije.....OVDE

Crude Oil Brent March 13 2015 0800 GMT - \$57.00 - [Livecharts.co.uk](http://livecharts.co.uk)

Svetska banka: Dali su odbrojani dani OPEC-a?

NJUJORK - Analizirajući odluku OPEC-a da ne reaguje na pad cena nafte smanjenjem proizvodnje, Svetska banka u ovonedeljnoj studiji konstatuje da se ta strategija pokazuje jalovom i sugerise da su dani naftnog izvoznog kartela možda izbrojani. U studiji se OPEC-ova politika ocenjuje bez efekata već duže vreme. Ekspert Banke Michael Levi navodi da je uticaj kartela na tržište nafte erodiran u dekadama posle sedamdesetih ulaskom novih igrača na tržište izvoznika ove sirovine i trvenjima među samim članicama OPEC-a. Svetska banka u

Kuvajt: OPEC i u junu ista proizvodnja

DOHA - OPEC najverovatnije neće menjati proizvodne kvote ni na narednom ministarskom sastanku u junu u Beču, kazala je u utorak guvernerka Kuvajta u naftnom izvoznom kartelu. U govoru na jednoj konferenciji u Dohi, Nawal al Fuzala je da je do tada, „kada se odbiju vikendi i praznični dani“ ostalo manje od dva meseca (za berzanske aktivnosti), pa ne veruje da će u međuvremenu doći do većih promena na tržištu ponude i potražnje nafte. OPEC je na poslednjem sastanku, prošlog novembra, odlučio da ne smanjuje proizvodnju kako bi zaustavio pad cena nafte. **Oil&Gas**

novom papiru pokazuje primere drugih kartela izvoznika berzanskih roba koji su nastali posle drugog svetskog rata i redom nestali, poput udruženja izvoznika pšenice, šećera, kalaja, kafe i maslinovog ulja. Jedini izuzetak bio je OPEC, stvoren 1960. I predvođen Saudijskom Arabijom. Ipak, dokument upozorava da sudbina OPEC-a nije potpuno zapečaćena. Za razliku od drugih pomenutih kartela, naftni nije rukovođen pravnim klauzulama kako može da interveniše, što mu daje više fleksibilnosti u odgovorima na situacije. Ekspert banke Benn Steil potseća da su se nagađanja o kraju OPEC-a pojavila i prilikom kolapsa cena nafte krajem osamdesetih. Kartel je opstao kako su se osnove tržišta nafte stabilizovale i poslovi utvrdili na većem nivou cena. **Platts**

ULTRA^{NIS}**D**
PREMIJUM EVRO DIZEL

Prepolovljena količina nafte uskladištena na otvorenom moru

LONDON – Svega polovina od tankera zakupljenih pre dva meseca da drže uskladištenu sirovu naftu na moru ostaju, posle rasta cena nafte, i dalje pod zakupom, kažu izvori u ovom sektoru privrede. Jagma za tankerima nastala je kada su cene nafte za neposrednu isporuku u januaru pale osetno ispod terminskih tarifa, zbog čega su trgovci i špekulanti ocenili isplativim da plaćaju visoki najam za plovila u očekivanju zarade kada u kasnijim mesecima ove godine odluče da prodaju tu naftu. Razlika između tih tarifa, tzv, contango, osetno je smanjena poslednjim

rastom cena nafte, pa su mnogi trgovci odlučili da prodaju zalihe i uberu profit na sadašnjim cenama - desetak dolara po barelu iznad onih kada su kupovali i skladištili naftu. Prema najnovijim podacima koje prenosi **Bloomberg**, trenutno je ukotvljeno na moru svega nekih 12 mega tankera, nosivosti od po dva miliona barela, što znači da su ove zalihe nafte na otvorenom moru prepolovljene u protekla dva

meseca na oko 25 miliona barela.

Rusija naredne dve decenije ne menja proizvodnju nafte - Ministar

MOSKVA - Rusija planira da održi sadašnje nivoe proizvodnje nafte i u naredne dve decenije, rekao je ministar energije te zemlje Aleksandar Novak. Proizvodnja će ostati na oko 525 miliona tona godišnje, ili 19,5 miliona barela na dan do 2035., rekao je on u sredu na jednom skupu u Moskvi. **Agencije**

Novak: Veći izvoz nafte zbog remonta ruskih rafinerija

MOSKVA - Očekuje se da će ruski izvoz nafte porasti u ovoj godini jer će domaće rafinerije smanjiti kapacitete u sklopu modernizacije pogona, rekao je u srdu ministar energetike Aleksandar Novak. Rusija je dosad smanjivala izvoz sirove nafte i preusmeravala količine domaćim rafinerijama kako bi osigurala veće marže od onih koje nudi prodaja sirove nafte na tržištu po trenutno niskim cenama. Ove godine izvoz bi trebalo da poraste za do tri miliona tona, s prošlogodišnjih 224 mt, a na 280 mt do 2035., kaže Novak.

Kina popunjava strateške rezerve jeftinom naftom

PEKING - Drugi po veličini svetski uvoznik sirove nafte, Kina, nastavlja da uvećava skladišta strateških (a još više komercijalnih) rezervi koristeći se pojeftinjenjem nafte od preko 50% od juna prošle godine. Već u decembru prošle godine Kina je prvi put registrovala uvoz nafte od

iznad sedam miliona barela na dan, da bi u prva dva meseca ove godine taj nivo bio nešto niži, ali i dalje iznad onog u januaru i februaru 2014. Direktorka konsultanske firme ICIS China, Li Li, kaže za **Breaking Energy** da je prošle godine Kina uvezla 300 miliona tona nafte, a da će taj nivo posle pet godina iznositi 400 mt, „što je međutim i dalje nedovoljno za postizanje standardnog nivoa za potrebe strateških rezervi“. One trenutno

pokrivaju potrošnju nafte u Kini za manje od 23 dana, dok prema standardima IEA rezerve treba da pokriju 90 dana potrošnje. Li dodaje da su SAD, za razliku od Kine, ovaj nivo tromesečnih rezervi formirali još unazad 30 godina, pa ih ne brine kretanje cena nafte.

EU kaznio sirijskog biznismena zbog kupovine nafte od islamskih ekstremista

BRISEL - Evropska unija je nametnula sankcije jednom od najmoćnijih sirijskih biznismena zbog navodnog kupovanja nafte za potrebe sirijske vlade od pobunjenika Islamske države, koji su

zauzeli velika područja u toj zemlji uključujući i regione sa naftnim poljima. Biznismen, George Haswani je u izjavi za **Reuters** negirao optužbe da je u kupoprodaji nafte bio posrednik između

islamskih ekstremista i vlade u Damasku. Haswani je rekao britanskoj agenciji da su, naprotiv, poslovi gradnje naftnih i gasnih instalacija u Siriji koje obavlja njegova kompanija HESCO takođe pali pod kontrolu islamista i dodao „da je to možda uticalo da se u Briselu stvore takve fantazije“ vezane za posredovanje u kupovini nafte od ISIL-a. On je najavio tužbu protiv EU.

SAD ukinule sankcije Belorusnjeftu - priznanje Lukašenku, kaže Reuters

VAŠINGTON - SAD su ukinule sankcije beloruskoj kompaniji Belorusnjef, uvedene 2011. godine, zbog njenih poslova u iranskom naftnom sektoru. **Reuters** odluku stavlja u kontekst poboljšanja odnosa između Zapada i beloruskog lidera Aleksandra Lukašenka, zbog njegove uloge u postizanju primirja u Ukrajini. Kako je navela američka vlada, državni sekretar je odlučio da ukine sankcije Udruženju Belorusneft, uz obrazloženje da se više ne bave aktivnostima, koje podležu sankcionisanju. Stejt department je uveo sankcije Belorusneftu kada je 2007. godine, sa kompanijom Naftiran Itertrade sklopio ugovor, vredan 500 miliona dolara za razvoj iranskog naftnog polja Jofeir.

„Kašagan saga“ završava sredinom 2016?

ASTANA - Proizvodnja nafte iz gigantskog Kazahstanskog kaspiskog polja Kašagan trebalo bi da bude obnovljena sredinom 2016. i da u 2017. izbací 86 miliona tona nafte, a do 2020. čak 104 mt, saopšteno je iz ministarstva energije u Astani. Proizvodnja iz jednog od najvećih naftnih polja otkrivenih u novije vreme u svetu počela je u septembru 2013., da bi posle samo dve nedelje bila obustavljena posle otkrivanja curenja gasa iz jednog od gasovoda koji su deo ovog mega projekta. Kvar je otklonjen, da bi u oktobru iste godine bile otkrivene nove pukotine na cevima. Posle ovoga, konzorcijum projekta NCOC odlučio se da za milijardu dolara kupi od japanskih i nemačkih proizvođača 200 kilometara novih čeličnih cevi i zameni sve ugrađene u naftovodni i gasovodni sistem projekta, koje su svojevremeno isporučile japanske kompanije Sumimoto i JFE. Dodatnih 1,2 milijarde dolara koštaće radovi na polaganju novih cevi. Čitav postupak proizvodnje i zamene cevi potrajaće do sredine iduće godine.

SAMO NA EKO PUMPAMA

VIŠE KILOMETARA, MANJE GORIVA!

Nova generacija EKO goriva

EKO pumpe, u skladu sa potrebama vozača u Srbiji, uvode još jednu inovaciju u vidu nove generacije EKONOMY goriva, kreiranih da omoguće prelazak više kilometara, uz manju potrošnju goriva. Uz pomoć nove generacije goriva, naši korisnici mogu uštedeti i do 4% prilikom svakog sipanja goriva, što predstavlja uštedu do 2 litra goriva pri punjenju rezervoara*.

4% do uštede
na ukupnu količinu
sipanog goriva

*kalkulacija je bazirana na primeru sipanja u iznosu od minimum 50 litara. Porede se učinak običnog goriva i učinak istog tog goriva obogaćenog specijalnim aditivima koji se nalaze u 95EKONOMY bezolovnom benzinu i EKONOMY evro dizelu.
Izvor: TOTAL ACS France.

EKONOMY fuels

Azerbejdžan će ove godine smanjiti proizvodnju nafte za 4% - krivac BP

BAKU - Azerbejdžan će ove godine verovatno za 4% smanjiti proizvodnju sirove nafte - na 40,3 miliona tona (806.000 barela na dan), dok će proizvodnja gasa ostati nepromenjena, saopštio je u sredu jedan visoki menadžer kompanije SOCAR. Prvi potpredsednik državne naftno-gasne kompanije Hošbaht Jusifzade rekao je novinarima da nije isključeno ni određeno povećanje proizvodnje gasa. Procene SOCAR-a posledica su smanjene proizvodnje na glavnim naftnim poljima, Azeri, Čirag i Gundešli, kojima rukovodi britanski kolos BP, prenosi **Reuters**.

Čelnik Snam-a: Plan podizanja skladišta gasa u EU na 140 milijardi kubika

MILANO - Operateri evropskih skladišta gasa pripremaju planove razvoja zajedničke evropske regulative u ovom sektoru, radi neutralisanja posledica prekida snabdevanjem prirodnim gasom iz Rusije, kazao je u utorak čelnik italijanske gasovodne kompanije Snam. Carlo Malacarne je u intervjuu za **Reuters** rekao da bi podizanje ukupnih skladišnih kapaciteta u Evropi, sa sadašnjih 100 milijardi kubnih metara (Mm^3), na 140 Mm^3 , raspoređenih u sedam-osam zemalja koštalo oko 20 milijardi evra. Prema čelniku Snama, to bi bilo dovoljno da odgovori na „najgore Ruske scenarije“. Tzv. *stestovi*, organizovani prošle godine u evropskom gasnom sistemu, pokazali su da bi u slučaju šestomesečnog prekida

snabdevanjem ruskim gasom, Evropi nedostajalo do 70 Mm^3 , od toga oko 40 Mm^3 u tri zimska meseca. Malacarne je rekao da još nisu određena mesta potencijalne gradnje novih skladišta, ali navodi da bi Nemačka i Italija mogle u tim planovima obuhvatiti oko 40 Mm^3 . Reuters navodi da je Zapad na sličan način u sektoru nafte reagovao formiranjem strateških rezervi posle arapskog naftnog embarga iz 70-ih godina prošlog veka. Agencija dodaje da EU trenutno priprema nova regulatorna pravila u sektoru skladištenja prirodnog gasa.

СВЕТ ОКО НАС ПОКРЕЋЕ ЕНЕРГИЈА,
НАЈБОЉА ЈЕ ОНА КОЈА ГА ЧУВА.

ЈП "СРБИЈАГАС"
Народног фронта 12, Нови Сад, Србија
Тел: +381 21 481 1549; +381 21 481 2703
Факс: +381 21 481 1305

Ukrajina najavljuje poskupljenje transporta ruskog gasa za 30%

KIJEV - Ukrajina je najavila da će povećati za 30% tarife za transport ruskog gasa do Evrope, objavio je u sredu uveče ministar energije te zemlje Voldimir Demčišin. Trenutno Ukrajina

naplaćuje transport hiljadu kubika ruskog gasa 2,88 dolara na svakih 100 kilometara, ali ta cena je na snazi samo do kraja ovog meseca. „Ja sam postavio cilj da tu tarifu podignemo za najmanje 30%“, rekao je Demčišin. On je takođe rekao da Ukrajina očekuje da cena ruskog gasa koji kupuje padne osetno, na ispod 270 dolara za 1.000m³ od aprila, koliko je – kako navodi – pala cena gasa i na evropskim spot tržištima. **Platts**

Ukrajina kaže da plaća ruski gas Evropi 245 dolara

KIJEV - Ukrajinski predsednik Petro Porošenko kazao je u utorak da će njegova plaćati ruski gas koji bude uvozila reverzibilnim tokom iz EU zemalja 245 dolara za hiljadu kubnih metara. On je u intervjuu za domaći **Prvi TV kanal** rekao da su poslednje kupovine „preprodanog“ ruskog gasa plaćene 300 dolara, a da je u međuvremenu nastavljen pad cena, „na današnjih 245 \$/1.000m³“. Ukrajina trenutno dobija ruski gas reverzibilnim pravcem iz Slovačke, Mađarske i Poljske. Krajem januara iz Evropske komisije je saopšteno da bi Ukrajina mogla dnevno da uvozi do 40 miliona kubika gasa iz pravca Evrope.

Italija oživljava gradnju LNG terminala kod Trsta

TRST - Italija je ponovo aktuelizovala projekat gradnje LNG terminala u blizini Trsta. LNG-projekat Zaule bio je privremeno zamrznut pre dve godine odlukom italijanskog ministarstva prirodne okoline, ali je nedavno ministarstvo tom projektu izdalo ekološku dozvolu i ponovno oživelo gradnju LNG terminala koji Slovenija smatra spornim i traži da se i na njenoj teritoriji održi javna rasprava. Planiralo se da terminal Zaule, kapaciteta

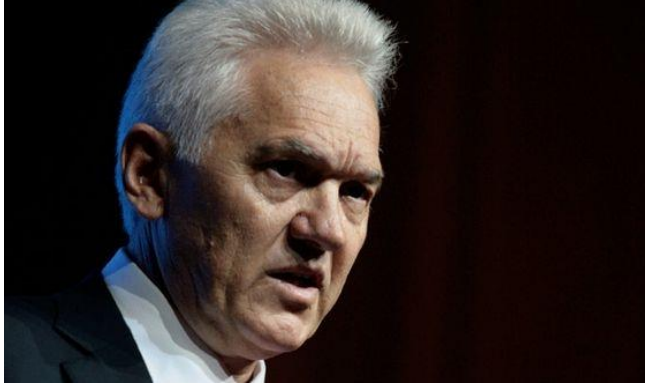
8 mlrd m³ utečnjelog gasa, izgradi španska energetska kompanija Gas Natural, a projekt bi stajao oko 500 miliona evra. Planovi za terminal datiraju još od 2004. godine. Italijani su pre par godina spominjali dva LNG-terminala u blizini Trsta, jedan off-shore u zalivu i jedan na kopnu, što je kasnije zaustavljeno zbog privredne krize. **ANSA**

REGION

Rusi grade gasovod kroz Makedoniju - potencijalnu vezu do Turskog toka

MOSKVA - Ruska kompanija Strojtransgas saopštila je u četvrtak da će ona izgraditi gasovod duž Makedonije, koji bi eventualno mogao i da posluži kao deo rute za transport ruskog gasa iz

Turske do Evrope. Strojtransgas je u vlasništvu ruskog biznismena Genadija Timčenka (foto), koji je na listi sankcionisanih lica bliskih predsedniku Putinu, zbog navodne uloge u stvaranju ukrajinske krize, potseća **Reuters**. Portparol kompanije rekao je da ta činjenica neće uticati na gradnju gasovoda, obzirom da Makedonija nije članica EU. Gasovod dužine

97 km, od Negotina do Klečevča polaziće od blizine granice Makedonije sa Grčkom do blizine granice na severu sa Srbijom. Ruska kompanija kaže da će deonicu od 61 km sagraditi već do juna 2016. godine. Cena čitavog projekta je oko 76 miliona dolara, prenosi **Reuters**.

Slovenija, Italija i Crna Gora odlažu Hrvatskoj istraživanja nafte u Jadranu

ZAGREB - Ugovori vlade Hrvatske s odabranim koncesionarima za projekte istraživanja i eksploatacije nafte i gasa u Jadranu (Marathon Oil, OMV, Eni, Medoilgas i Ina) neće biti potpisani početkom aprila i prvi radovi na projektu neće početi krajem godine, kao što se očekivalo i najavljivalo. Slovenija, Italija i Crna Gora usporiće donošenje Strateške studije o uticaju na prirodnu okolinu Okvirnog plana i programa istraživanja i eksploatacije ugljovodnika u Jadranu – temeljnog dokumenta za potpis ugovora s koncesionarima. Te tri Hrvatskoj susedne države poslale su zahteve za uključenje u prekogranične konsultacije o toj studiji, na što imaju i pravo u skladu sa smernicama EU i drugim međunarodnim propisima Usled toga radovi na istraživanju nafte u hrvatskim vodama Jadarana verovatno će početi početkom 2016, potvrđeno je i u hrvatskoj Agenciji za ugljovodonike. **Lider.hr**

Vrdoljak: Najpre istraživanja oko Prevlake, a onda pregovori sa Crnom Gorom

BUDVA - Hrvatski ministar privrede Ivan Vrdoljak rekao je u utorak u Budvi da na području oko Prevlake, treba pustiti najpre kompanije da sprovedu istraživanja u narednih do pet godina, pa tek onda razgovarati rešenju graničnog spora između Hrvatske i Crne Gore oko tog područja. U razgovoru sa novinarima tokom budvanskog Samita o nafti i gasu, Vrdoljak je takođe procenio da će nafta iz Jadrana, ako bude pronađena, biti mnogo jeftinija od one iz uvoza. *Montena Fax*

**EVO PREMIJUM GORIVO
NA MOL BENZINSKIM STANICAMA
PRIJATAN POČETAK DANA
ZA VAS I VAŠ AUTOMOBIL**

EVO 95, EVO DIESEL

FURAJ

ILI GURAJ?

Zarubežnjef demantuje da planira zatvaranje Brodske rafinerije

BANJALUKA - Kompanija Zarubežnjeft nema nameru da zatvori Rafineriju nafte Brod, već želi da proširi mrežu maloprodajnih objekata na svim novim putnim pravcima u Republici Srpskoj, izjavio je u sredu u Banjaluci direktor ove ruske kompanije Sergej Kudrjašov tokom sastanka sa ministrom industrije, energetike i rudarstva Srpske Petrom Đokićem. „Poslednje tri godine smo za 20 odsto smanjili gubitke i za toliko povećali produktivnost“, istakao je Kudrjašov. *Srna*

